

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری»
شور دوم

مقدمه

طرح حاضر از جمله طرح‌های مربوط به اصلاح قوانین انتخاباتی است که در مقام حل چند مسئله از مسائل و چالش‌هایی است که ناظر به قانون انتخابات ریاست جمهوری وجود دارد. لذا باید به این نکته توجه داشت که طرح مزبور به دنبال اصلاح و یا حل کلیه مسائل مربوط به قانون انتخابات ریاست جمهوری نیست، بلکه قصد دارد تا برخی از این مسائل که به عقیده بسیاری، از جمله مهم‌ترین چالش‌های انتخابات ریاست جمهوری است را مورد توجه قرار دهد. با این مقدمه ضمن اظهار نظر پیرامون کلیات طرح مزبور، به بررسی مفاد آن خواهیم پرداخت.

بررسی مصوبه کمیسیون

الف) کلیات

طرح حاضر به طور کلی واجد سه محور اساسی است. یکی شرایط داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری، دیگری نحوه ثبت نام آنها در انتخابات و دست آخر بررسی صلاحیت داوطلبان از سوی شورای نگهبان. بر این اساس به بررسی هریک از این محورها خواهیم پرداخت.

۱. شرایط داوطلبان

اصل یکصدوپانزدهم قانون اساسی شرایط داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری را مشخص نموده است. مطابق این اصل «رئیس جمهور باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایط زیر باشند انتخاب گردد: ایرانی الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوا، مؤمن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور». از طرف دیگر به موجب ذیل بند «۸» اصل یکصدودهم قانون اساسی «صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این قانون می‌آید، باید قبل از انتخابات به تأیید شورای نگهبان برسد». بنابراین بر اساس قانون اساسی صراحتاً رسیدگی به صلاحیت و احراز شرایط مقرر در اصل یکصدوپانزدهم قانون اساسی در خصوص داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری به شورای نگهبان سپرده شده است و از لحاظ حقوقی به این موضوع خدشه‌ای وارد نیست، اما مسئله‌ای که همواره وجود داشته این بوده است که آیا مجلس شورای اسلامی در چارچوب صلاحیت عام قانونگذاری خود حق تعریف و یا به عبارت دیگر تعیین ضوابط جهت مشخص شدن چارچوب شرایط مقرر در اصل یکصدوپانزدهم را دارد یا خیر. این مسئله کماکان وجود داشت تا اینکه سیاست‌های کلی انتخابات در مهرماه سال ۱۳۹۵ توسط رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) ابلاغ گردید و از جمله مهم‌ترین مفاد آن بند «۵-۱۰» این سیاست‌هاست که بر اساس آن «تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص رجل سیاسی، مذهبی و مدبر و مدبر بودن نامزدهای ریاست جمهوری توسط شورای نگهبان» مورد تأکید قرار گرفته است.

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۶۴

شماره چاپ:

۱۷۸

تاریخ چاپ:

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۲۱۰-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۹/۲۲

همان‌گونه که مشاهده می‌شود در جزء مذکور از یک‌سو میان تمام اوصاف و شرایط مذکور در اصل یکصدوپانزدهم قانون اساسی برای نامزدهای ریاست‌جمهوری، تنها بر تعریف و اعلام معیارها و شرایط «رجل مذهبی و سیاسی و مدیر و مدبر بودن» تأکید شده است و از طرف دیگر این وظیفه را در صلاحیت شورای نگهبان دانسته است. در این رابطه به‌نظر می‌رسد ذکر این موارد و عدم تصریح به سایر شرایط، به جهت تأکید بر چالش‌ها و مسائل مطرح شده درباره این شرایط می‌باشد. به‌عبارت دیگر تصریح به لزوم تعیین معیار و شرایط لازم برای تشخیص موارد مذکور به‌دلیل اهمیت این شرایط و همچنین نبود تعریف مشخص و معیارهای معینی برای تشخیص آنها می‌باشد. بر همین اساس نیز شورای نگهبان با عنایت به وظیفه محوله ازسوی سیاست‌های کلی انتخابات، نظر خود را اعلام نمود. مطابق مقدمه این نظر «در اجرای جزء «۵» بند «۱۰» سیاست‌های کلی انتخابات ابلاغی از جانب مقام معظم رهبری که «تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص رجل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن نامزدهای ریاست‌جمهوری» را برعهده شورای نگهبان قرار داده است و با عنایت به بند «۹» اصول یکصدودهم و یکصدوپانزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تعاریف، معیارها و شرایط مذکور در روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ در جلسه شورای نگهبان به تصویب رسید».

با عنایت به مقدمه پیش‌گفته، بخش اعظم مصوبه کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها (بجز در موارد خاص) در همین چارچوب قابل ارزیابی است، البته باید به‌طور قطع به این نکته توجه داشت که شرایطی می‌تواند ازسوی مجلس پیش‌بینی شود که ذاتاً محدودکننده حقوق افراد در داوطلبی انتخابات نباشد. به‌عنوان مثال شرایطی همچون داشتن مدرک تحصیلی یا لزوم داشتن برنامه یا معرفی مشاوران اگرچه باعث تعیین چارچوب برای ثبت‌نام داوطلبان و به‌نوعی موجب محدودیت ثبت‌نام است، اما شرایط مزبور، محدودیت ذاتی محسوب نمی‌شوند، چراکه هر فردی با کسب برخی توانایی‌ها و یا مهارت‌ها قادر به داشتن چنین شرایطی می‌باشد، لکن برخی شرایط نظیر لزوم داشتن برخی مناصب حکومتی می‌تواند ذاتاً محدودکننده محسوب شوند، چراکه ممکن است افرادی علی‌رغم توانایی‌های خود قادر به کسب برخی مناصب خاص نباشند.

۲. نحوه ثبت‌نام داوطلبان

ازجمله محورهای مهم دیگر طرح حاضر اصلاح سازوکار مربوط به نحوه ثبت‌نام داوطلبان می‌باشد. با این توضیح که هم‌اکنون هیچ‌گونه ضابطه‌ای جهت ثبت‌نام داوطلبان انتخابات ریاست‌جمهوری وجود ندارد و ازاین‌رو مشاهده می‌شود که هر شخصی فارغ از هرگونه حداقل‌های منطقی و لازمی می‌تواند در مقام ثبت‌نام به‌عنوان داوطلب ریاست‌جمهوری قرار گیرد. این درحالی است که وجود حداقل‌ها و شروطی عینی که در هنگام ثبت‌نام قابل ارزیابی می‌باشد، از ضروریات است. اهمیت این مطلب به‌گونه‌ای است که در بند «۲-۱۰» سیاست‌های کلی انتخابات بر «شناسایی اولیه توانایی و شایستگی داوطلبان در مرحله ثبت‌نام به شیوه‌های مناسب قانونی و متناسب با هر انتخابات» تأکید شده است. بر همین اساس مطابق طرح حاضر مقرر شده داوطلبان اولاً می‌بایست ظرف مهلت مشخصی برخی مدارک نظیر عدم سوء‌پیشینه یا مدرک تحصیلی خود را در سامانه ثبت‌نام وزارت کشور بارگذاری نمایند و ثانیاً پس از بارگذاری و اخذ رسید به‌صورت حضوری جهت تکمیل داوطلبی اقدام نمایند. بنابراین مفاد طرح حاضر از این جهت مثبت و ضروری تلقی می‌شود.

۳. بررسی صلاحیت داوطلبان

محور سوم مصوبه کمیسیون ناظر به اصلاحاتی در نحوه و طرز کار شورای نگهبان در بررسی صلاحیت‌هاست. بدین صورت که به شورای نگهبان اجازه داده شده با دعوت از داوطلبان احتمالی، سوابق و برنامه‌های آنها را ارزیابی نمایند. چنین امری می‌تواند در راستای حل مسئله محدودیت زمانی شورای نگهبان در بررسی صلاحیت‌ها محسوب شود.

حال به بررسی مفاد طرح حاضر خواهیم پرداخت.

ب) جزئیات

ماده (۱)

مطابق این ماده شرایط داوطلبان ریاست‌جمهوری به دو نوع شرایط اختصاصی و عمومی تقسیم شده است که چنین تفکیکی به‌نظر مبتنی بر بند «۱-۱۰» سیاست‌های کلی انتخابات می‌باشد که براساس آن بر لزوم «تعیین دقیق معیارها و شاخص‌ها و شرایط عمومی و اختصاصی داوطلبان در چارچوب قانون اساسی با تأکید بر کارآمدی علمی، جسمی و شایستگی متناسب با مسئولیت‌های مربوط و تعهد به اسلام، انقلاب و نظام اسلامی و قانون اساسی به‌ویژه التزام به ولایت فقیه و سلامت اخلاقی و اقتصادی» تصریح شده است.

در این ماده در بند «الف» شرایط اختصاصی داوطلبان مشخص شده که مشابه ماده (۳۵) فعلی و همچنین مفاد اصل یکصدوپانزدهم قانون اساسی می‌باشد و متضمن شرط اضافه‌ای نیست.

اما در بند «ب» که شرایط عمومی داوطلبان مورد توجه قرار گرفته، مقرر شده است «داوطلبان ریاست‌جمهوری جهت احراز شرایط اختصاصی موضوع بند «الف» باید واجد شرایط عمومی ذیل باشند» لذا از عبارت مزبور این‌گونه برمی‌آید که کمیسیون قصد داشته به این نکته تصریح نماید که شرایط مقرر در بند «ب» موضوع علی‌حده‌ای نسبت به شرایط موضوع بند «الف» نبوده و درواقع جهت احراز شرایط اختصاصی موضوع بند «الف»، وجود شرایط عمومی موضوع بند «ب» پیش‌بینی شده و شرایط مزبور به‌نوعی پیش‌شرط و جزء ضروری شرایط موضوع بند «الف» تلقی می‌شوند.

اما عمده شرایط مقرر در بند «ب» در چارچوب نظر شورای نگهبان درخصوص بند «۵-۱۰» سیاست‌های کلی انتخابات و همچنین سیاست‌های کلی انتخابات ارزیابی می‌شود. چراکه در نظر شورا بر مواردی همچون «سوابق کافی و قابل ارزیابی در تصدی برخی مسئولیت‌ها و مدیریت‌های کلان»، «سلامت و توانایی لازم جهت ایفای مسئولیت‌های ریاست‌جمهوری»، «سن متناسب با انجام مسئولیت‌های ریاست‌جمهوری»، «صلاحیت علمی لازم جهت ایفای وظایف ریاست‌جمهوری»، «عدم محرومیت از حقوق اجتماعی و فقدان سابقه محکومیت کیفری مؤثر»، «عدم محکومیت قطعی کیفری به جرائم اقتصادی ازجمله کلاهبرداری، رشا و ارتشا، اختلاس، تبانی در معاملات دولتی، پولشویی، اخلاف در نظام اقتصادی کشور»، «وابسته نبودن به گروه‌های غیرقانونی و عدم محکومیت به اقدام علیه جمهوری اسلامی ایران و فقدان سوابق سوءامنیتی» و «عدم وابستگی به رژیم گذشته و مؤثر نبودن در تحکیم آن» مورد تأکید قرار گرفته است.

و در همین راستا در مصوبه کمیسیون نیز شرایطی در چارچوب موارد مزبور پیش‌بینی شده است.

همچنین به‌طور قطع شرط مقرر در جزء «۱۰» بند «ب» مبنی بر لزوم سابقه تصدی حداقل مجموعاً ۶ سال در برخی مناصب باعث می‌شود تعداد ثبت‌نام‌های داوطلبان که فاقد شرایط هستند به‌نحو قابل ملاحظه‌ای کاهش یابد، اما در رابطه با این ماده یک نکته وجود دارد که مربوط به ضرورت سابقه تصدی حداقل مجموعاً ۶ سال در مناصب مقرر در جزء «۱۰» بند «ب» است. با این توضیح که ممکن است افرادی علی‌رغم داشتن شرایط مقرر در اصل یکصدوپانزدهم، واجد سابقه تصدی در مناصبی که در این ماده پیش‌بینی شده است، نباشند.

ماده (۲)

این ماده در دو بند در مقام ارائه معیارهایی جهت بررسی شرط «رجل سیاسی و مذهبی» بودن نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری است. شایان ذکر است عمده شاخص‌های مطروحه در بند «الف» این ماده ناظر به بند «۱» از ماده (۱) اظهارنظر شورای نگهبان درخصوص «تشخیص رجل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن نامزدهای ریاست‌جمهوری» می‌باشد. با این توضیح که مطابق این بند مقرر شده «رجال

مذهبی، رجالی هستند که آگاهی لازم به دین اسلام و مذهب تشیع داشته و تدین و تقیدشان به انجام شعائر و مناسک دینی در زندگی فردی و اجتماعی از برجستگی ویژه‌ای برخوردار باشد، به‌گونه‌ای که در میان مردم به این خصوصیت، شناخته و مشهور باشند».

همچنین معیارها و شروط مقرر در بند «ب» این ماده نیز ذیل بند «۲» از ماده (۱) اظهارنظر شورای نگهبان قرار می‌گیرد که اعلام داشته «رجال سیاسی، رجالی هستند که قدرت تحلیل و درک آنها از مسائل و پدیده‌های سیاسی به جهت آگاهی عمیقشان از مسائل سیاسی اجتماعی اعم از داخلی و بین‌المللی و حضورشان در صحنه‌های سیاسی به‌نحوی باشد که همواره مصالح نظام اسلامی و معیارهای اصیل انقلابی در عملکرد آنها لحاظ شده باشد، به‌گونه‌ای که در میان مردم به این خصوصیت، شناخته و مشهور باشند».

اما ازجمله مسائلی که پیرامون این ماده و همچنین ماده بعد درخصوص معیارهای «مدیر و مدبر بودن» داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری وجود دارد، ماهوی بودن معیارهای ارائه شده و عدم وجود شاخص عینی در ارزیابی آنها می‌باشد. در این رابطه باید گفت چنین موضوعی تا اندازه زیادی به‌دلیل جنس و ماهیت شرایط مذکور در اصل یکصدوپانزدهم قانون اساسی جهت داوطلبان ریاست جمهوری است. چراکه عمده شرایط مذکور در این اصل به‌ویژه رجل سیاسی و مذهبی بودن و همچنین مدیر و مدبر بودن اساساً شرایطی ماهوی تلقی می‌شوند و تبدیل آنها به معیارهای عینی سخت و یا غیرممکن است و به‌طور منطقی به‌ناچار باید تشخیص مرجعی ملاک قرار گیرد و ارائه تعریف و چارچوب از این تعاریف ماهوی حداقل کار ممکن تلقی می‌شود.

ماده (۳)

این ماده در مقام تعریف ایرانی‌الاصل بودن به‌عنوان یکی دیگر از شرایط داوطلبان ریاست جمهوری مقرر در اصل یکصدوپانزدهم و همچنین ماده (۳۵) اصلاحی همین مصوبه است. چراکه مطابق احکام مزبور رئیس‌جمهور علاوه بر تابع ایران باید ایرانی‌الاصل نیز باشد. از این رو ماده حاضر «ایرانی‌الاصل» را تعریف نموده و در تبصره خود برخی موارد را از شمول تعریف ارائه شده خارج دانسته است که صحیح به‌نظر می‌رسد. شایان ذکر است برخی از مصادیق و موضوعات تابعیت به‌دلیل عدم قابلیت قرار گرفتن آنها ذیل تعریف ایرانی‌الاصل و از طرف دیگر ارتباط آنها با موضوع تعهد به انقلاب ذیل ماده (۲) بیان شده که صحیح است.

ماده (۴)

این ماده نیز در دو بند در مقام ارائه معیارهایی جهت بررسی شرایط «مدیر و مدبر بودن» داوطلبان ریاست جمهوری می‌باشد. در این خصوص علاوه بر مسئله مربوط به عدم امکان ارائه معیارهای کمی و عینی جهت «مدیر و مدبر بودن» به‌نظر مصوبه کمیسیون در مقام ارائه شاخص‌های مشخص تری جهت مشخص شدن تعریف شورای نگهبان از این دو معیار می‌باشد. با این توضیح که در بند «۳» ماده (۱) از اظهارنظر شورا «مدیر، شخصی است برخوردار از شایستگی‌های ذاتی و اکتسابی لازم از نظر دانش و مهارت، شخصیت و نگرش‌های فردی و تجربه که توانایی شناخت و استفاده بهینه از منابع انسانی و مادی در کشور را با رعایت حداکثر بهره‌وری و در راستای مأموریت، رسالت و اهداف کلان نظام و ارزش‌های حاکم بر جامعه داراست و سوابق او حاکی از موفقیت وی در صحنه‌های مدیریتی کلان باشد».

همچنین مطابق بند «۴» از ماده (۱) اظهارنظر مزبور «مدیر، شخصی است که از توانایی پیش‌بینی و عاقبت‌اندیشی نسبت به امور، مبتنی بر عقلانیت و دانش صحیح برای اداره امور کشور برخوردار باشد و در بحران‌ها قدرت حل مشکلات و برون‌رفت از آنها را به‌نحو شایسته داشته باشد». لذا شاخص‌های ارائه شده در این ماده در چارچوب نظر شورای نگهبان قابل ارزیابی بوده و فاقد ایراد به‌نظر می‌رسد.

ماده (۵)

براساس این ماده داوطلبان انتخابات موظف شده‌اند به‌هنگام ثبت‌نام، برنامه مکتوب خود را در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی ارائه نمایند. برنامه مزبور باید به‌نحوی تنظیم شود که از لحاظ کمی و کیفی قابل ارزیابی باشد. پیش‌بینی این شرط از یک‌سو برخاسته از وظایفی است که برای رئیس‌جمهور در اصل یکصدوسی و چهارم قانون اساسی مبنی بر تعیین برنامه و خط‌مشی دولت وجود دارد و از سوی دیگر از جمله ابزارهایی محسوب می‌شود که بیانگر مدیر بودن داوطلب است، چراکه به‌طور قطع اگر داوطلب هیچ برنامه‌ای جهت اداره امر نداشته باشد، قرار گرفتن وی در زمره داوطلبین چنین سمتی نمی‌تواند صحیح باشد، البته شایان ذکر است، اینکه مقرر شده برنامه مزبور باید قابل ارزیابی باشد،

به منزله این نیست که شورای نگهبان در مقام ارزیابی ماهوی آن است، بلکه ذکر این قید به این جهت بوده است که نامزدها از ارائه برنامه‌های کلی و بدون ارائه مراتب جهت تحقق اجرا خودداری کنند.

همچنین گفتنی است در بند «۶» ماده (۲) اظهار نظر شورا در خصوص تشخیص رجل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن نامزدهای ریاست جمهوری، «ارائه برنامه‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی در چارچوب صلاحیت و اختیارات قوه مجریه مبتنی بر اسناد بالادستی از جمله قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام» به صراحت مورد تأکید قرار گرفته و در نتیجه ذکر جزئیات چنین امری در قانون ضروری محسوب می‌شود.

ماده (۶)

این ماده به الزام داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری مبنی بر ارائه افرادی به‌عنوان مشاور در حوزه‌های مختلف پرداخته است. چراکه به‌طور قطع بالاترین مدیر اجرایی کشور باید از چنین توانایی برخوردار باشد که چند نفر از افراد مطلع را جهت معرفی برنامه‌های خود معرفی نماید، در غیر این صورت چنین فردی علی‌الاصول توانایی اداره کشور و تشکیل هیئت وزیران را نخواهد داشت، البته در تبصره «۲» این ماده افراد معرفی شده از سوی احزاب ملی یا جبهه‌های سیاسی از چنین شرطی معاف شده‌اند. چراکه اصولاً افراد معرفی شده از سوی این گروه‌ها از طرف حزب متبوع خود پشتیبانی لازم را دریافت خواهند نمود و نیازی به معرفی افراد مشاور وجود ندارد و از طرف دیگر چنین امری می‌تواند به‌نوعی در مقام تقویت احزاب باشد.

ماده (۷)

این ماده نیز در مقام اصلاح احکام مربوط به استعفای مقامات دست‌اندرکار انتخابات (اعم از اجرا و نظارت) است. با این توضیح که هم‌اکنون کلیه افرادی که مسئولیت مستقیم در امر نظارت و اجرای انتخابات ریاست جمهوری دارند، در صورتی می‌توانند داوطلب شوند که قبل از ثبت‌نام از سمت خود استعفا بدهند و در آن سمت شاغل نباشند. لذا ممکن بود اعضای برخی از هیئت‌های اجرایی و نظارت انتخابات بعد از تشکیل هیئت مزبور تصمیم به ثبت‌نام در انتخابات بگیرند و پس از عضویت در این هیئت‌ها و پیش از ثبت‌نام استعفا دهند، لکن ماده حاضر قصد دارد با تعیین مهلت جهت استعفا و یا عدم عضویت افرادی که قصد داوطلبی انتخابات دارند در هیئت‌های مزبور، جلوی سوءاستفاده احتمالی را بگیرد.

ماده (۸)

این ماده در مقام اصلاح روند ثبت‌نام داوطلبان انتخابات می‌باشد، بدین صورت که اولاً ثبت‌نام به‌صورت دوماهانه است که در مرحله اول الکترونیکی و در مرحله دوم به‌صورت حضوری و فیزیکی است، ثانیاً مدارک مربوط به شرایط عینی داوطلبان که در همین ماده مشخص شده باید هنگام ثبت‌نام ارائه شود و عدم ارائه یا ارائه مدارک جعلی در حکم عدم ثبت‌نام است. براین اساس به‌عنوان مثال فردی که مدرک کارشناسی ارشد ندارد اصولاً قادر به ثبت‌نام نخواهد بود نه اینکه ثبت‌نام شود و بعد رد صلاحیت گردد.

ثالثاً ترتیبات مشخصی جهت دریافت مدارک و گواهی‌نامه‌های موضوع این ماده و تکمیل فرم‌های ثبت‌نام پیش‌بینی شده است که جملگی به بررسی دقیق‌تر صلاحیت‌ها و کاستن از موارد عدم تأیید صلاحیت کمک می‌کند.

ماده (۹)

این ماده در مقام پیش‌بینی ضمانت اجرا در صورت ارائه مدارک غیرواقعی توسط داوطلبان به هنگام ثبت‌نام است و از این حیث مثبت ارزیابی می‌شود. چراکه همواره ممکن است چنین مسئله‌ای ایجاد شود و در نتیجه لازم است حکم چنین وضعیتی مشخص باشد.

ماده (۱۰)

این ماده به‌نوعی زمان‌بندی بررسی صلاحیت داوطلبان در شورای نگهبان را اصلاح نموده است و در نهایت اعلام نتایج بررسی صلاحیت نامزدها را برعهده سخنگوی شورای نگهبان قرار داده است.

ماده (۱۱)

این ماده نیز در مقام پیش‌بینی امکانی برای شورای نگهبان جهت بررسی صلاحیت داوطلبان پیش از زمان ثبت‌نام رسمی است؛ با این توضیح که هم‌اکنون از جمله مشکلات شورای نگهبان محدودیت زمانی جهت بررسی صلاحیت داوطلبان است. لذا این ماده به شورای نگهبان مجوز

داده تا قادر باشد پیش از زمان ثبت نام رسمی، اقدام به بررسی صلاحیت داوطلبان احتمالی نماید و از نتایج این امر می‌تواند کاهش موارد تأیید صلاحیت نشده و همچنین روشن شدن وضعیت داوطلبان احتمالی باشد.

همچنین در تبصره «۲» این ماده تضامینی جهت پاسخ به استعلامات شورای نگهبان از مراجع ذیصلاح پیش‌بینی شده است که در راستای رفع خلأ موجود در این زمینه مناسب ارزیابی می‌شود.

ماده (۱۲)

اصلاح مقرر در این ماده مبنی بر حذف ماده (۶۰) قانون تنقیحی بوده و حکم موضوع ماده مزبور در مواد دیگر این مصوبه (ماده (۱۰)) پیش‌بینی شده است.

نتیجه‌گیری

طرح حاضر که در مقام حل برخی از چالش‌های مربوط به قانون انتخابات ریاست جمهوری است در راستای سیاست‌های کلی انتخابات ارزیابی شده و در صورت تصویب، به‌نظر موضوعاتی از جمله ازدیاد روزافزون و بی‌مورد داوطلبان انتخابات، مسئله تشخیص داوطلبان واجد صلاحیت و شیوه ثبت نام و بررسی صلاحیت‌ها را برطرف می‌نماید، از این رو تصویب آن با اصلاحاتی مورد پیشنهاد است. با این توضیح که طرح پیش رو واجد سه محور اساسی می‌باشد که عبارتند از:

۱. اصلاح شرایط داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری،

۲. نحوه ثبت نام داوطلبان در انتخابات،

۳. بررسی صلاحیت داوطلبان از سوی شورای نگهبان.

براین اساس طرح حاضر در محور نخست سعی نموده با ارائه برخی شاخص‌ها و معیارهایی جهت ارزیابی شرایط رجل سیاسی و مذهبی و همچنین مدیر و مدبر بودن داوطلبان، چارچوب دقیق‌تری در این خصوص ارائه نماید و تمرکز آن در این خصوص ناظر به سیاست‌های کلی انتخابات می‌باشد.

در محور دوم و سوم نیز با اصلاح صورت گرفته تا اندازه زیادی صلاحیت داوطلبان در مرحله ثبت نام مورد توجه قرار می‌گیرد و از سوی دیگر به شورای نگهبان زمان کافی برای بررسی صلاحیت‌ها داده می‌شود که نتیجه آن می‌تواند معرفی دقیق‌تر نامزدهای انتخابات باشد.